Gemeente Utrecht

Verslag openbare vergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Datum	20 juni 2024
Locatie	Raadzaal, stadhuis
Verslag door	dhr. J. Eijking (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag	

Aanwezigen

Dhr. J. Dorst (commissiegriffier), de heer C. Bos (voorzitter), mw. L. van Hooijdonk (wethouder), mw. E. Oosters (wethouder), dhr. De Vries (wethouder), de heer J. Cornielje (PvdA), mw. B. van der Wilt (D66), mw. X. Minnaert (PvdD), mevrouw Oudejans (Student & Starter) dhr. Paalman (Horizon), mw. V. Smit (Volt), dhr. L. van Straalen (ChristenUnie), dhr. M. Usta (DENK), dhr. Vintges (VVD), dhr. Zwanenberg (GroenLinks), mw. Zwinkels (CDA)

Afwezigen

Verslag openbare vergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Aanwezigen 1
Afwezigen 1
1. Opening en mededelingen 1
2. Vaststellen agenda 2
3. Raadsvoorstel jaarstukken 2023 2
4. Toezeggingen/moties 12
Lijst van toezeggingen ..... **Error! Bookmark not defined.**

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 12.00 uur en heet de aanwezigen en iedereen die meekijkt van harte welkom.
De heer **De Vries** vraagt of hij als eerste mag antwoorden, want hij neemt een deel van wethouder Eerenberg over in de commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie over.

De **voorzitter** constateert dat de commissie hiermee akkoord is.
Hij stelt voor om net als vorig jaar in het zomerreces met een mandaat te werken. Op de agenda van 12 september is nog wat ruimte. Mocht er in het reces een onderwerp voorbijkomen dat de

commissie wil agenderen, kan dit via de groepsapp kenbaar gemaakt worden. De voorzitter kijkt dan vanuit het mandaat in overleg met de griffier of er tijd is. De urgentie van het onderwerp wordt hierbij meegewogen. Hij constateert dat de commissie hiermee akkoord is.
In de commissievergadering van vorige week heeft de commissie bij het raadsvoorstel Zienswijze RUD programmabegroting 2025 het college een suggestie gedaan. Besloten werd een strekt ter vervanging te sturen. Dat heeft het college inmiddels gedaan. Er was wat discussie in de groepsapp, maar niemand heeft hier een B-punt van gemaakt. Hij vraagt de aanwezigen of zij ermee akkoord gaan dat dit een A-punt wordt in de vergadering en stelt vast dat dit het geval is.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter constateert dat de leden akkoord gaan met de agenda en stelt hem vast.

3. Raadsvoorstel jaarstukken 2023

De voorzitter deelt mee dat de volgende commissievergadering uiterlijk om 15:00 uur begint. Hij verzoekt de aanwezigen daarom hun inbreng en vragen beperkt te houden.
Hij vertelt dat er zal worden gedebatteerd over de voor de commissie relevante delen van het jaarverslag, waarin het college terugkijkt op 2023 en aangeeft wat het zou doen, wat het gedaan heeft en wat het heeft gekost. Vanavond spreekt de commissie Financiën met de wethouder Financiën in aanwezigheid van de externe accountant over de jaarrekening en de financiële paragrafen.

De heer Cornielje (PvdA) is blij dat de gemeente op veel terreinen de principes van klimaatrechtvaardigheid ten uitvoer brengt. Hierbij kan gedacht worden aan het sneller isoleren van sociale huurwoningen, spouwmuurisolatie voor mensen met een laag inkomen en isolatiesubsidies voor woningen met een WOZ-waarde onder het gemiddelde. Ook de omruilregeling van koelkasten voor U-pashouders is een mooi voorbeeld van klimaatrechtvaardigheid. De PvdA-fractie kwam echter ter ore dat deze regeling nog maar tot 30 juni openstaat. Wanneer is besloten dat deze regeling tot 30 juni openstaat? Zou zij, gezien het succes van de regeling, bereid zijn deze langer open te houden?
Verder bleek uit schriftelijke vragen dat de isolatiesubsidie voor corporaties benut was voor slechts 150 woningen en kamers. Het college gaf aan dit zelf ook te weinig te vinden. Hoe wil het college bereiken dat deze regeling een groter bereik heeft en er via deze rijksmiddelen meer dan 150 sociale huurwoningen geïsoleerd worden?

De heer **Van Straalen** (ChristenUnie) stelt dat richting een duurzame toekomst energie besparen het eerste is dat men zou moeten doen, want alles wat niet verbruikt wordt hoeft niet opgewekt te worden en hoeft de inwoner ook niet te betalen. Tot verbazing van de ChristenUnie blijkt uit het jaarverslag dat de beschikbare subsidies voor woningcorporaties voor het nemen van die energiebesparende maatregelen bijna niet gebruikt is. Hoe kan dit en waar ligt dit volgens de wethouder aan?
Wanneer de raad wil controleren hoe het gaat met het terugbrengen van het energieverbruik moet ze dat in de voortgangsrapportage Energie van de stad opzoeken. Waarom staan deze cijfers niet gewoon in de jaarstukken? Of het doel van 3.000 tot 5.000 woningen isoleren gehaald is, weet de raad ook niet, omdat de gemeente niet overal achter de voordeur kan kijken. Dat is begrijpelijk, maar dat maakt het controleren van de voortgang wel ingewikkeld. Hoe reflecteert de wethouder daarop?
Te lezen valt ook dat veel dingen meer tijd kosten dan verwacht. Het is belangrijk om realistisch te plannen in plaats van zaken mooier en groener voor te schotelen dan ze zijn of gaan worden. Hoe kijkt de wethouder daarnaar?
De ChristenUnie is blij dat de visie Utrecht circulair is vastgesteld. De fractie blijft zich verzetten tegen wat ze eerder de koop-dump-koopcyclus noemde. Die zorgt voor veel vervuiling. In de jaarstukken is te lezen dat de WHO-advieswaarde nog altijd ruim overschreden wordt.
Op het gebied van wonen is nog veel werk te verzetten. Het is positief dat een steunpunt en financieringsconstructie voor wooncoöperaties in uitvoering is. Hoe verloopt deze uitvoering en wanneer is die gereed?
De realisatie van tijdelijke woningen blijft ver achter. In 2023 zouden er 1.000 woningen gerealiseerd worden, maar het enige dat gelukt is de start van de bouw van slechts 280 woningen.

Die doelstelling is dus bij lange na niet gehaald. De ChristenUnie-fractie vindt dat dit beter moet en kijkt uit naar meer locaties die nu onderzocht worden, zodat er meer tijdelijke woningen gerealiseerd kunnen worden.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) vervangt mevrouw Heijnen. De jaarstukken worden steeds leesbaarder en de samenhang met de programmabegrotingen is ook duidelijk. Ze geven een goed overzicht van wat conform de programmabegroting is uitgevoerd. Het is logisch en belangrijk dat er wordt ingezet op de aanpak van energiearmoede en dat de aanpak van netcongestie hoog op de agenda is gezet. Een mooie mijlpaal is de realisatie van zonneveld Meijewetering, met en door een bewonerscollectief. In Utrecht wordt werk gemaakt van duurzame opwekking in lokaal eigendom.
Het viel de fractie op dat de meeste duurzaamheidssubsidies een onderbesteding kennen. De heer Zwanenberg bedankt het college voor de uitgebreide antwoorden die op vragen van GroenLinks hierover zijn gekomen. Daarin zijn acties opgenomen die ervoor zorgen dat subsidies beter gevonden zullen worden of toegankelijk zullen zijn. De genoemde acties lijken logisch en daarom heeft GroenLinks er nu geen aanvullingen op. De fractie hoopt dat de subsidies volgend jaar beter benut worden.
Alle luchtkwaliteitsmaatregelen, lokaal, regionaal en internationaal, droegen er gelukkig aan bij dat Utrecht in 2022 opnieuw aan de Europese grenswaarden voldeed. Helaas kan dat nog niet gezegd worden voor heel Utrecht. Een gezonde buitenlucht zou voor iedereen moeten gelden. Ook de WHO-normen worden nog niet gehaald. Daarom ziet GroenLinks uit naar het maatregelenpakket Luchtkwaliteit verbeteren dat dit jaar naar de raad komt.
Met betrekking tot wonen zijn er veel goede dingen bereikt de afgelopen maanden. Hier is in andere commissies al over gesproken.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) merkt op dat het college aangeeft dat het niet precies kan zeggen hoeveel geld er in 2023 precies is gegaan naar het verduurzamen van het vastgoed. Ook de Rekenkamer concludeert dat het slecht gaat met het verduurzamen van vastgoed en dat de uitgaven onduidelijk zijn. De PvdD vindt dit zorgwekkend. De raad wordt nu niet in positie gebracht om haar controlerende rol uit te voeren. Is de wethouder dit met de fractie eens en erkent hij dan ook dat het wel belangrijk is om dit inzichtelijk te krijgen. Kan hij toezeggen om dat te realiseren?

De heer **Vintges** (VVD) constateert dat 2023 een bewogen jaar was op het gebied van energie. Er zijn veel uitdagingen. Bij eerdere Rekenkameronderzoeken werd vastgesteld dat het lastig om zicht te krijgen op wat de gemeente doet op het gebied van energie en duurzaamheid. Na deze jaarstukken is de VVD het daar nog altijd mee eens. De ChristenUnie zei al dat veel effectindicatoren ontbreken. Er wordt 14 keer gesteld dat die medio 2024 komen. De heer Vintges begrijpt dan ook niet waarom andere partijen soms zeggen dat er nu beter zicht is op de energietransitie. Er zijn ook goede dingen: 1.115 huurwoningen zijn geïsoleerd en in 5.000 zijn energiebesparende maatregelen verricht. Het is ook goed dat het programma Besparen een boost heeft gekregen en dat er een stijgende lijn te zien is ten opzichte van 2022.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) hoorde de heer Vintges een compliment geven vanwege de isolatiemaatregelen, maar zijn die niet gewoon ingegeven door de hoge energieprijzen en hebben mensen daar niet zelf het initiatief toe genomen? De subsidies van de gemeente zijn weliswaar benut, maar die zijn niet de oorzaak van het effect.

De heer **Vingtes** (VVD) is het hier volledig mee eens. Het is mooi dat het er meer zijn dan in 2022. Volgend jaar zal hij weer kritisch zijn als de cijfers weer dalen.
Voor de specifieke uitkeringen energiearmoede is er 1,8 miljoen incidenteel over. Hoe wordt ervoor gezorgd dat er in 2025 geen geld meer over is? Kan de doelgroep bijvoorbeeld uitgebreid worden naar meer inkomen? De subsidie is er nu alleen voor lage inkomens. Mag dat überhaupt bij deze subsidie?
De VVD sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA met betrekking tot de corporaties die voor 125 woningen gebruik hebben gemaakt van subsidies om te verduurzamen. Ook de VVD vindt dit nogal weinig. Kan de gemeente hier niet meer op sturen?
Met betrekking tot zon op dak wordt gezegd dat er in 2023 meer is ingezet op het mogelijk maken van innovatieve slimme oplossingen. Over welke slimme oplossingen gaat het dan?

Mevrouw **Smit** (Volt) stelt dat er in 2023 flinke stappen zijn gezet op het gebied van de energietransitie. Uit de jaarstukken blijkt dat er is ingezet op besparen, het helpen van inwoners om te verduurzamen, het eerste zonnepark in Meijewetering.
Bijna alle prestaties op de indicatoren volgen medio of eind 2024. Dat maakt het voor de raad lastig om de vinger aan de pols te houden. Waarom zijn deze zo laat bekend en wat kan de wethouder doen om ervoor te zorgen dat deze waarden in volgende jaarstukken meegenomen worden? Daarnaast is het voor de raad vaak onduidelijk hoe resultaten leiden tot realisatie van langetermijndoelen. Hierbij kan gedacht worden aan het afsluiten van panden van het aardgas. In de jaarstukken staat dat het resultaat ver boven de doelstelling ligt. Er zijn 1.646 woningen afgesloten, terwijl de doelstelling 1.000 was. Er moet echter nog veel gedaan worden als gekeken wordt naar het totaal. Het doel is om in 2024 40.000 gebouwen van het gas afgesloten te hebben. Dan lijkt de gemeente flink achter op schema te liggen. Hoe zorgt de wethouder ervoor dat de gemeente goed op schema ligt om klimaatneutraal te worden? Het zou de raad helpen als bij de effectindicatoren vermeld staat wat het uiteindelijke doel is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt waar Volt op baseert dat er grote stappen gemaakt zijn in de energietransitie. Het lukt echter moeilijk om van het aardgas af te komen en er is netcongestie. In de optiek van het CDA valt het heel erg tegen.

Mevrouw **Smit** (Volt) antwoordt dat zij die conclusie baseert op het feit dat er grote stappen zijn gemaakt. Inwoners zijn geholpen om te verduurzamen. Het eerste zonnepark is er. Er zijn dingen gedaan, maar Volt is het met het CDA eens dat men er nog lang niet is en er nog grote stappen genomen moeten worden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) merkt op dat er één zonnepark is. Daar wordt al zes jaar over gesproken. Is dat dan het resultaat waar men heel blij mee moet zijn? Dat is toch niet toereikend?

Mevrouw **Smit** (Volt) is het eens met mevrouw Zwinkels dat er nog veel moet gebeuren, zeker gezien wat er nog moet gebeuren voor 2030 en 2050. Dit is een druppel op de gloeiende plaat. Aan de andere kant gebeuren er wel dingen. Het is belangrijk om die ook te blijven benoemen. Als bij de effectindicatoren vermeld wordt wat de doelen in 2030 en 2050 zijn, kan de raad beter beoordelen hoe het echt gaat in verhouding tot het einddoel.
Met betrekking tot lucht gebeuren er veel goede zaken. De gemeente voldoet aan de EU-grenswaarden. Het Schoneluchtakkoord is er. Er zijn veel acties ondernomen, zoals het verbeteren van bestaande geluidsknelpunten. Waarom komt dit dan weer niet in de indicatoren terug? Ook wat betreft luchtkwaliteit zijn de cijfers zijn pas eind 2024 bekend. Waarom is dit het geval en kan de raad deze de volgende keer eerder krijgen, zodat ze ook beter kan bijsturen?

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) heeft drie punten. Die hebben betrekking op circulair, milieu en wonen. In de beantwoording op schriftelijke vragen geeft het college aan dat de ingeleverde koelkasten voor de witgoedregeling worden verwerkt door een recyclebedrijf. Een signaal heeft D66 bereikt dat oude koelkasten buiten worden opgeslagen, bijvoorbeeld bij de Ravellaan. Is de wethouder hiervan op de hoogte? Ziet zij de onwenselijkheid voor het milieu hiervan? Is ze bereid dit nader uit te zoeken en hier actie op te ondernemen?
De afgelopen jaren zijn door inwoners elk jaar ruim 100 subsidieaanvragen gedaan voor het verwijderen van rookkanalen. D66 denkt dat deze subsidie in combinatie met voorlichtingscampagnes over het verminderen van houtstook kan helpen om de lucht schoner te maken. De subsidiepot wordt echter elk jaar niet opgemaakt. In 2023 was er bijna drie ton begroot en slechts net iets boven de ton gerealiseerd. Kan het college toezeggen om geld dat dit jaar overblijft volgend jaar weer in te zetten voor dat doel en flink in te zetten op extra communicatie om deze regeling bekend te maken?
In de jaarstukken worden meerdere ontwikkelingen genoemd op het gebied van regulier en tijdelijk wonen. D66 maakt zich zorgen over de voortgang. De reguliere prestatieafspraken worden niet gehaald. De wachtlijsten in de sociale huur worden langer. Ook op tijdelijk wonen hapert de voortgang. In 2023 is begonnen met de bouw van woningen op de Pagelaan. Hier staat nu dus nog geen enkele woning, terwijl de druk op de maatschappelijke opvang onverminderd hoog is. Ook voor 2024 en 2025 blijven afspraken en aantallen nog ongewis. Het college werkt met flinke en onvoorspelbare bandbreedtes. Tijdelijke woonprojecten beginnen steeds meer te lijken op normale projecten. Er wordt net zo hard geparticipeerd. De reguliere commissies worden doorlopen. Corporaties willen werken met woningen die wel 50 jaar meegaan, waardoor ook weer

andere risico's ontstaan. Dat roept de vraag op waar nog het verschil is met regulier wonen. Wat brengt die echte snelheid? Wegen de risico's nog op tegen de winst? Hoe reflecteert de wethouder hierop en kan hij een realistische tussentijdse inschatting maken of de ambities wat betreft het tijdelijk wonen gehaald worden binnen de tijd en binnen de gestelde middelen? Kan de focus niet beter verlegd worden naar andere, meer permanente, oplossingen?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vertelt dat vrijdag 31 mei de eerste groene verantwoordingsdag georganiseerd wordt. Dit was een belangrijk punt uit het verkiezingsprogramma van het CDA. De fractie heeft veel voorstellen gedaan waarvan ze hoopt dat ze succesvol zijn uitgevoerd door het college. Helaas is het niet veel veder gekomen in het realiseren hiervan. Hoe zit het met de foutieve verantwoording van btw op de specifieke uitkering energiearmoede die de gemeente 267.000 euro extra heeft gekost? De structurele aanpak en resultaten op onderwerpen als energie, verduurzaming, vastgoed en wonen komen maar traag op gang. Op pagina 66 en 67 staat zes keer dat iets vertraagd is of meer tijd kost dan verwacht werd. Op pagina 77 wordt duidelijk dat weinig terecht is gekomen van het stimuleren van collectieve initiatieven om te verduurzamen. Ook de eerder door het CDA gevraagde trajectbegeleiding blijft achter. Hetzelfde beeld is zichtbaar bij maatschappelijk vastgoed en woningcorporaties.
Het vastgoed bleek na Rekenkameronderzoek helemaal niet goed toegankelijk te zijn. De gemeente krijgt maar moeilijk in beeld wat het kost om te investeren in energiemaatregelen, laat staan de uitvoering daarvan. Op pagina 397 staat dat het geld in 2023 niet goed is besteed. Op pagina 15 is in de resultaatbestemming een onderbesteding van ruim 10% te zien. Hoe kijkt het college hiernaar? Wordt er in 2024 wel een inhaalslag gemaakt? Wordt daarin ook ruimte voor zelfbeheer meegenomen.
Op het gebied van wonen zijn veel instrumenten te zien: zelfbewoningsplicht, opkoopbescherming middenhuur, goed verhuurderschap. Dat lijkt effectief. Het CDA had graag meer inzet gezien op het fonds betaalbare koop. Op pagina 14 staat dat de reserve van 3,3 miljoen niet is ingezet. Tegelijkertijd hadden een aantal dingen weer niet gehoeven van het CDA, zoals de leegstandsverordening, een totale stop op het verkopen van sociale huurwoningen en het schrappen van de leefbaarheidstoets. Positief is het aantal woningen waarvan de bouw gestart is. Dat is goed nieuws voor woningzoekenden. Het aantal gerealiseerde flexwoningen is te mager, zeker gezien het feit dat er 500.000 euro meer dan begroot is besteed aan een taskforce.

De heer **Van Straalen** (ChristenUnie) hoorde mevrouw Zwinkels spreken over het fonds betaalbare koop. Vindt het CDA het wel een goede oplossing om te kijken hoe de betaalbare koopwoningen het beste gerealiseerd kunnen worden, misschien door het ondersteunen van wooncoöperaties, die betaalbare woningen voor de lange termijn realiseren met oog voor de gemeenschap? Vindt het CDA die herbestemming wel goed?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft zich altijd positief uitgelaten over wooncoöperaties. Die bevorderen de gemeenschapszin en maken het mogelijk om in groepsverband een woning te vinden. Tegelijkertijd ziet ze dat men daar de wedstrijd niet gaat winnen. Het is een oplossing voor een kleine groep, maar er moeten ook meters gemaakt worden. Er moet veel meer gedaan worden aan betaalbare koopwoningen. De gemeente moet zich niet blindstaren op sociale huurwoningen.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) merkt op dat er al veel is gezegd over de mooie dingen die de gemeente voor elkaar heeft gekregen. Ze wil daar nog aan toevoegen dat er het afgelopen jaar 500 studentenwoningen bij zijn gekomen.
De wethouder heeft in een eerder debat gezegd aan de slaag te gaan met een onderdeel van het coalitieakkoord, namelijk het in gesprek gaan met verhuurders van studentenwoningen over het splitsen van de energierekening, zodat de studenten de vruchten kunnen plukken van energiezuinig gedrag. De wethouder heeft dit uitgevoerd door in gesprek te gaan met de SSH over eventuele individuele bemetering. Dit bleek echter niet goedkoper te zijn voor de student. Dit was niet de opdracht die was geformuleerd in het coalitieakkoord. Kan de wethouder toezeggen om in gesprek te gaan met de verhuurders van studentenwoningen?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt hoe Student & Starter de balans opmaakt ten aanzien van de studentenhuisvesting. Op verschillende plekken is er juist een streep gegaan door een aantal studentenwoningen. Is de partij tevreden met het eindresultaat van 2023?

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) antwoordt dat er het afgelopen jaar 500 studentenwoningen zijn gerealiseerd. In dat opzicht ligt de gemeente op schema, maar ze Student & Starter maakt zich wel zorgen over de voortgang van projecten die in de toekomst gerealiseerd moeten worden.
Het kost de gemeente veel werk om ondernemers op bedrijventerreinen te betrekken in de duurzaamheidsopgave. Het lukt ook niet altijd, ondanks veel inzet. Het is goed dat er via andere manieren ondernemers alsnog betrokken worden. Veel studenten zouden hier in het kader van hun studie aan kunnen bijdragen. Kan de wethouder toezeggen deze mogelijkheid in de toekomst mee te nemen?
Student & Starter sluit zich aan bij de door andere partijen geuite zorgen over de onderbesteding van duurzaamheidssubsidies en de eerder genoemde zorgen over de snelheid van realisatie van tijdelijke woningen.

De heer **Usta** (DENK) is blij dat de jaarstukken beter leesbaar zijn. DENK maakt zich eveneens zorgen over de voortgang van de bouw van woningen. De fractie sluit zich aan bij de inbrengen van ChristenUnie en D66.

De heer **Paalman** (Horizon) stelt op dat het water woningzoekenden aan de lippen staat. Studenten die zich niet op hun 16e verjaardag hebben ingeschreven kunnen fluiten naar een kamer. Starten kunnen zelfs met een fulltime baan geen woning meer kopen en iedereen die groter wil wonen vanwege gezinsuitbreiding moet de stad uit. Het is goed dat er gestart is met bouwen, maar dit is iets anders dan een complete woning. Het woningtekort is ongetwijfeld het grootste probleem in deze stad. Wachttijden worden langer, mensen wonen scheef en de doorstroom zit dicht. Hoe kan mensen die hier al zo lang zijn het recht ontzegd worden om hier te blijven wonen? Ondanks de in 2023 gemaakte stappen is het einde van de woonproblematiek nog lang niet in zicht. De betaalbare woning moet geen stip op de horizon zijn, maar een realiteit voor elke Utrechter.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) merkt op dat de heer Paalman een terechte constatering maakt, maar vraagt of dingen anders gedaan zouden moeten worden. Waar wil hij de wethouder mee op pad sturen?

De heer **Paalman** (Horizon) antwoordt dat hij dit graag bij de bespreking van de Voorjaarsnota wil toelichten. Het afgelopen jaar had Horizon nog geen vinger in de pap. De fractie is blij met de start van de bouw van de woningen, maar hier kun je nog niet in wonen. Er gebeurt wel iets, maar voor de Utrechter op straat verandert er nog weinig.

De **voorzitter** geeft het woord aan het college voor de beantwoording in eerste termijn.

Wethouder De Vries begint met de vragen van de ChristenUnie over wooncoöperaties. Het steunpunt is er sinds februari 2023. Een onderdeel daarvan is het geven van training, bijvoorbeeld in het starten en het financieren van wooncoöperaties. Er is contact met de verschillende initiatieven. Bij de tweede bestuursrapportage ontvangt de raad een voorstel voor het omzetten van het fonds betaalbare koop naar een reserve voor het stimuleren van wooncoöperaties. Na de zomer ontvangt de raad het uitvoeringsprogramma wooncoöperaties. Daar is veel in ontwikkeling. De wethouder kijkt er naar uit om dit groter te maken. Hier liggen kansen, met name om betaalbare koop in stand te houden.
Er is veel gevraagd naar het tijdelijk wonen. Een aantal weken is er gedebatteerd over de kwartaalrapportage. De aanlooptijd was langer dan gepland. Er zijn problemen rondom de aansluitingen, netcongestie en de exploitatie. Dit speelt in het hele land. De motor komt nu op gang. Utrecht heeft het hoogste aantal vergunningen van heel het land, 1.100. Meerdere locaties zijn in beeld. De wethouder neemt de oproep van de raad mee om door te blijven zoeken naar locaties. Mevrouw Van der Wilt vroeg hoe dit zich verhoudt in de tijd ten opzichte van reguliere bouw. Bij reguliere bouw gaat het om ongeveer acht jaar. Deze tijdelijke woningen worden in twee jaar gerealiseerd. De aanlooptijd was wat langer, mede doordat het een nieuwe ontwikkeling was.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) hoort de wethouder spreken over opstartproblemen, maar van bijvoorbeeld netcongestie is men voorlopig nog niet van af. In hoeverre gat het dan nog sneller worden en is dit realistisch?

Wethouder De Vries antwoordt dat de grootste bottleneck het doorplaatsen was. De woningen staan er 10 of 15 jaar en daarna wil je ze doorplaatsen, omdat de raad een zo hoog mogelijke kwaliteit wilde. Daar zat tot nu toe de vertraging. Hiervoor is een route gevonden. Netcongestie blijft de komende jaren inderdaad een grote uitdaging.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) vraagt hoe de wethouder de verhouding van tijdelijk bouwen en doorplaatsen weegt ten opzichte van permanent bouwen. Is de winst van tijdelijk wonen wel echt winst, ook financieel?

Wethouder De Vries heeft eerder al gezegd dat alle registers open moeten. Het is niet of-of, maar en-en. Er zijn treden. Er wordt zo veel mogelijk ingezet op permanent bouwen. De grootste winst valt te behalen door er een laagje op te doen in plaats van eentje eraf, zoals in het verleden weleens gebeurde. Het college zet in op alle treden, waarvan tijdelijk wonen er een is. Dat is meer dan locaties met woningen erop plaatsen. Het kan ook gaan om bestaande bouw waar woningen worden gecreëerd. De bestaande voorraad kan ook beter benut worden, door bijvoorbeeld kritischer te kijken naar doorstroming of woningdelen. Waar mogelijk kan opgetopt worden. Alle registers moeten open en dit laat het college zien.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) vraagt of de wethouder de raad echt goed kan informeren wanneer het wel penibel wordt en wanneer de risico's van tijdelijk zo groot worden dat er beter ingezet kan worden op permanent wonen?

Wethouder De Vries kan dit uiteraard toezeggen. Er is een kwartaalrapportage, waarin de raad meegenomen wordt in alle treden. Dan gaat het over tijdelijk wonen, maar ook over opkopen van panden en het beter benutten het eigen vastgoed. Dan is er ook ruimte om het gesprek te voeren.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) merkt op dat men voor uitdaging van de netcongestie staat. Voor een renovatieproject heeft de raad een brief gekregen over een andere aanpak wat betreft netcongestie. Wordt die ook toegepast bij tijdelijk wonen?

Wethouder De Vries antwoordt dat er per locatie moet bekeken worden wat de mogelijkheden zijn en wat er moet gebeuren.

De heer **Van Straalen** (ChristenUnie) vindt dat de woorden van de wethouder hoopvol stemmen. Hij zei te blijven zoeken naar locaties. Blijft de lijst een geheime lijst ontvangen met locaties bij de voortgangsrapportages met updates van de zoektocht?

Wethouder De Vries antwoordt bevestigend.
De Partij voor de Dieren vroeg naar het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en hoe de raad hierin meegenomen kan worden. In 2023 is er veel inzet geweest op het verduurzamen van het vastgoed. Er is een programma voor het uitvoeren van EML-maatregelen. De inkoopvoorwaarden zijn meer op verduurzamen gericht. Er is ook bijgedragen aan andere vormen, zoals groene schoolpleinen en warmte-koudeopslag op sportcampussen. Op dit moment is de gemeente bezig met een pilot met betrekking tot de CO_2-methodiek. In de tweede helft van 2024 wordt een aantal vervolgstappen gezet om tot een haalbare en betaalbare verduurzamingsagenda te komen voor het maatschappelijk vastgoed. In Q4 zal het college de raad een brief sturen om inzichtelijk te maken wat er allemaal gedaan is.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) stelt dat haar vraag niet is beantwoord. Ze zei dat de raad nu niet weet hoeveel geld er gaat naar de verduurzaming van vastgoed. Kan dat verbeterd worden?

Wethouder De Vries antwoordt dat dit zeker kan. Hij wil dit ook in de brief laten zien.
Het CDA sprak over toegankelijkheid en het fonds betaalbare koop. Er is inderdaad meer tijd nodig. Wat betreft toegankelijkheid is ervoor gekozen om professionele inventarisaties te laten maken. Die zijn inmiddels opgeleverd en er wordt gewerkt aan de uitvoering. Hiervoor worden gesprekken met huurders en gebruikers gevoerd om de maatregelen daadwerkelijk op locatie uit te voeren. In een technische sessie zal nader ingegaan worden op de complexiteit van het vraagstuk in relatie tot de uitvoering. Wat betreft de opmerkingen over het fonds betaalbare koop heeft de wethouder al wat gezegd in antwoord op de heer Van Straalen. Er werd gevraagd of de taskforce wel effectief was. Binnenkort zal de gemeente meer dan 1.000 tijdelijke woningen

opleveren. Hiervoor heeft het gemeente ongeveer 25 miljoen aan subsidie van het Rijk binnen weten te halen. Dat is een behoorlijk aantal in een relatief korte periode. Het college zal niet stilzitten en doorzoeken naar locaties. Ook met de nog beschikbare middelen kunnen er nog extra woningen uitgehaald worden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) ziet de inspanning op dit onderwerp, maar er is 500.000 euro meer besteed dan begroot. Haar vraag ging over de verantwoording.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat dit een nieuwe ontwikkeling is. Dit vraagt veel van de mensen wat betreft exploitatie en doorplaatsen. Het heeft veel inzet gekost om hierover na te denken en dit te realiseren.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt hoe het dan kan dat er in het fonds betaalbare koop juist zo wordt onderbesteed.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat het college een voorstel heeft gedaan om zaken rondom betaalbare koop anders in te richten. De middelen van betaalbare koop wil het college toedelen aan de wooncoöperaties. Het college denkt dat het, als het dat op de juiste manier doet, de aantallen weet te behalen. Ook inhoudelijk staat het college achter het idee van de wooncoöperaties: samen met elkaar leven en betaalbaar wonen.

De **voorzitter** wil doorgaan met de tweede termijn voor vragen aan de heer De Vries, zodat hij daarna de vergadering kan verlaten. Hij wil beginnen met niet-beantwoorde vragen.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) vraagt zich af of de vraag over de splitsing van de energierekening tussen huurder en verhuurder van studentenwoningen bij wethouder De Vries of wethouder Van Hooijdonk thuishoort.

De **voorzitter** antwoordt dat dit bij wethouder Van Hooijdonk hoort.

De heer **Cornielje** (PvdA) vraagt zich hetzelfde af over de vraag over isolatiesubsidies voor corporaties.

De **voorzitter** antwoordt dat ook dit onderwerp bij wethouder Van Hooijdonk hoort.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) had gevraagd in hoeverre zelfbeheer nu wordt meegenomen in alle acties rondom vastgoed.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat er verschillende vormen van zelfbeheer zijn en vraagt wat de achtergrond van de vraag is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) antwoordt dat het CDA diverse moties heeft ingediend over zelfbeheer bij vastgoed. Hier las ze weinig over terug. Ze kan deze vraag later nog stellen aan het college.

De **voorzitter** constateert dat er geen niet-beantwoorde vragen meer zijn en vraagt of er nog vragen zijn naar aanleiding van de beantwoording van de wethouder.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) vindt het fijn dat de wethouder in Q4 met een brief komt over de verduurzaming van vastgoed, maar dit is vrij laat. Er wordt nu gesproken over de jaarstukken en pas over een halfjaar hoort de raad hoeveel er in 2023 is besteed aan verduurzaming van vastgoed. Hoe komt dit en hoe kan de raad haar controlerende rol zo uitvoeren?

Wethouder **De Vries** antwoordt dat de uitkomsten van de pilot pas op dat moment bekend zijn. Het college is met het een en ander bezig, maar de uitkomsten zijn pas dan bekend.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) hoopt dat er in 2023 toch meer is gebeurd dan die pilot.

Wethouder **De Vries** kan iets zeggen over de EML-maatregelen om een voorbeeld te geven. Hij had het specifiek over de pilot CO_2-beprijzing. Het mooiste zou zijn om te bekijken wat die brengt.

De **voorzitter** constateert dat geen van de leden nog iets wil zeggen in tweede termijn. Hij heeft één toezegging gehoord.

De heer **Dorst** (commissiegriffier) vertelt dat de toezegging is om in Q4 2024 te komen met een raadsbrief over de eerste resultaten van de pilot met de CO_2-mehodiek voor verduurzaming vastgoed.

De **voorzitter** geeft het woord aan wethouder Oosters om de vragen te beantwoorden die betrekking hebben op haar portefeuille.

Wethouder **Oosters** kreeg vragen van Volt over de luchtkwaliteit en de monitoring daarvan. Er werd gevraagd hoe het kan dat de cijfers zo gedateerd zijn. De landelijke monitoringsrapportage over 2022 verschijnt in december 2023. Op basis daarvan wordt de stedelijke rapportage gemaakt. Die kan op zijn vroegst in 2024 naar de raad gestuurd worden. De jaarstukken over 2023 worden in januari 2024 geschreven. Dat is te dicht op elkaar. Dan is de stedelijke rapportage nog niet klaar. De cijfers in de jaarstukken lopen derhalve altijd achter. De monitoringsrapportage is daarom het formele medium waarin het college over de luchtkwaliteit rapporteert. Deze week is de meest recente monitoringsrapportage, over 2022, naar de raad gestuurd.
D66 vroeg naar houtstook en de subsidie daarop. De subsidieregeling wordt blijvend onder de aandacht gebracht. Tijdens het stookseizoen, in de herfst en de winter, is de campagne prominent aanwezig. De subsidiebeleidsregel loopt tot eind 2025. Als er dan geld over blijft, wordt dat binnen het luchtmaatregelenpakket opnieuw geprogrammeerd.

De **voorzitter** geeft het woord aan wethouder Van Hooijdonk.

Wethouder **Van Hooijdonk** zal eerst wat algemene zaken opmerken. Daarna komt zij achtereenvolgens op besparing, opwek en het bedrijfsleven.
Verschillende raadsleden vroegen naar de beschikbaarheid van cijfers. De wethouder sluit zich aan bij het antwoord van mevrouw Oosters hierop. De gemeente is afhankelijk van brongegevens van RVO. Die maken pas op een zeker moment rapportage op, omdat zij op hun beurt afhankelijk zijn van afgeronde administraties van bijvoorbeeld energiebedrijven en netbeheerders. Die moet de gemeente vervolgens verwerken. De voortgangsrapportage energie is nog wat wendbaarder dan deze jaarstukken, waarvoor de informatie op een bepaald moment aangeleverd moet worden. voortgangsrapportage energie wordt zelden geagendeerd, maar is een bron van veel informatie. Dit is in de tijd dus niet anders te organiseren.
Er zijn vragen gesteld over doelen. Zijn die realistisch en hoe zit het met de langetermijndoelstellingen? Het college probeert realistische doelen te stellen. In het energieveld is de gemeente echter afhankelijk van de bredere context. In wegenprojecten is de gemeente zelf wegbeheerder en budgethouder. Dan kun je alsnog zaken tegenkomen, maar je bent uitvoerder en opdrachtgever. Dat is bij energie anders. Daarbij is de gemeente afhankelijk van allerlei aanbieders en gebruikers. Als de energieprijzen hoog zijn, komen allerlei mensen in beweging. Dit is een krachtiger middel dan een communicatiecampagne van de overheid ooit kan zijn. Dit is lastig in te schatten aan het begin van het jaar. De gemeente probeert hier wendbaar in te zijn. Daarom wordt de programmering elk jaar bijgesteld. De aardgasvrije wijken zijn nu ingewikkeld, omdat er nationaal wat zaken uitgekristalliseerd moeten worden. Tegelijkertijd zijn er middelen voor besparing en blijft de uitputting daar wat achter. De raad mag van het college verwachten dat het een schuif maakt en meer probeert die middelen voor besparing weg te zetten. De aardgasvrije wijken moeten richting 2050 gerealiseerd worden. Wanneer het speelveld daarvoor weer wat gunstiger is, zal de gemeente daarin versnellen.
Mevrouw Smit vroeg naar de langetermijndoelen. Er is een vrij dwingend format in de jaarstukken. Er is geen kolom voor 2050. Dit probeert het college soms op te lossen in de tekst om toch uit te leggen waar men naar streeft. Het staat wel in beleidsstukken. Er zijn doelen voor besparing, voor opwek en voor aardgasvrije wijken. Die worden gedeeld in de raad. In de voortgangsrapportage is het volledige beeld te vinden.

Mevrouw **Smit** (Volt) meent dat de raad ook gaat over de teksten in de jaarstukken. Zou er geen kopje toegevoegd kunnen worden met de langetermijndoelen?

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het heel ingewikkeld is om dat in de tabellen te doen. Dat is een dwingend systeem dat financieel is ingericht. Er wordt vier jaar vooruitgekeken. In de

teksten probeert het college dat wel te doen, maar daar zit een grens aan. Afgesproken is om de stukken niet te dik te maken. Het college probeert in de voortgangsrapportage, gekoppeld aan de jaarplanbrief, het complete beeld over energie te geven.
Mevrouw Zwinkels maakte een opmerking over de btw. Het heeft de gemeente niks extra gekocht, maar het is verkeerd geboekt. Die verkeerde boeking wordt weer gecorrigeerd.
Met betrekking tot de koelkasten kan de wethouder de heer Cornielje geruststellen. De actie loopt door en daar zijn ook middelen voor. Ze zal kijken of de communicatie in orde is. De datum die de heer Cornielje noemde heeft te maken met het einde van het U-pasjaar. Daar loopt dit in mee, maar in het volgende U-pasjaar kan dit gewoon weer aangevraagd worden. De wethouder zal dit nog nagaan, zodat er geen misverstanden zijn.
Mevrouw Van der Wilt maakte een opmerking over de opslag van de koelkasten. De afspraak met het bedrijf waar de gemeente mee werkt is dat het de koelkasten inneemt en op een goede manier verwerkt. De wethouder kent dit signaal niet. Ze zal dit nog nagaan, want dit is uiteraard niet de bedoeling of de afspraak. Als mevrouw Van der Wilt dit buiten de vergadering nog wil toelichten, staat de wethouder hiervoor open.
Er is gevraagd naar de corporaties en de regeling die hiervoor is. Hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat er meer woningen komen. Dit is te verklaren doordat corporaties professionele vastgoedbeheerders zijn met onderhoudsplanningen voor de lange termijn waarvoor zij partijen gecontracteerd hebben. Dat zijn lange lijnen. Ineens komt er een regeling en moeten zij wendbaar zijn. Die wendbaarheid is er niet altijd. Het duurt even voordat corporaties zien welke kans ze ermee kunnen grijpen. Het goede nieuws is dat ze inmiddels wel zover lijken te zijn en dat de regeling langer beschikbaar is. Het college heeft goede verwachtingen dat de zaken nu gaan lopen. Corporaties geven signalen dat ze dit wenselijk vinden en ervoor willen gaan. Als het goed is, raakt de pijplijn gevuld.
De heer Vintges vroeg naar de SPUK energiearmoede. Deze regeling was daar een onderdeel van. In de loop van de energiecrisis en de periode daarna heeft de gemeente er in relatief korte tijd veel middelen bij gekregen. Daar moesten regelingen voor uitgewerkt worden. Dat kost de gemeente tijd. Vervolgens worden die regelingen aangeboden. Als een andere partij iets uit moet voeren, zit daar soms vertraging in. Soms blijkt een regeling ook net niet aan de vraag te voldoen en moeten regelingen aangepast worden. Voor de regeling voor isolatie van slecht geïsoleerde woningen van mensen met een laag inkomen geldt een sterk protocol van het ministerie van BZK. Daarin zat relatief weinig bewegingsruimte. Er komen nieuwe regelingen aan. Utrecht heeft, met de VNG, gevraagd om meer flexibiliteit, zodat de gemeente dit meer naar eigen inzicht kan doen en de administratieve lager zijn. Die lobby wordt gevoerd, maar moet nog gehonoreerd worden. Het college ziet kansen om de komende tijd zwaarder in te zetten op de besparingskant. Het blijft een samenspel met de samenleving, maar het gemeente gaat hierop inzetten.
Mevrouw Oudejans had het over het splitsen van de energierekening. Ze zei eigenlijk dat het college het coalitieakkoord niet goed had uitgevoerd. Ze bedoelde of dat het college niet alleen met de SSH in gesprek moest gaan, maar ook met andere aanbieders, of ze bedoelde dat het jammer is dat het niet gunstig is voor studenten en dat ze dit alsnog wil. Dat laatste had het college niet ingeschat. SSH heeft een aantal goede aanbiedingen gedaan. Het financiert energiebesparende maatregelen en biedt deze proactief aan. Ze werken met energiecoaches en energieboxen. Het college is recent begonnen met het proactief benaderen van particuliere verhuurders in Utrecht. Dat is een lastige doelgroep, maar de gemeente probeert de grote en de kleine rechtstreeks te benaderen en te verleiden mee te doen. De wethouder hoopt dat hier ook verhuurders van studentenwoningen tussen zitten. Ze neemt het signaal van mevrouw Oudejans zo op dat ze hier nog eens extra checkt of die verhuurders ertussen zitten of dat ze op andere manieren moet proberen met deze verhuurders in gesprek te komen.
De heer Vintges vroeg naar zon op dak en slimme oplossingen. Die hebben vooral betrekking op netcongestie. De lievelingsdaken van het college zijn grote daken. Hier kun je veel panelen op kwijt en bij de particulieren gaat het al goed. De gemeente was hierover in gesprek toen de congestie kwam en werd dat ingewikkeld. Slimme oplossingen leiden ertoe dat de elektronen zo snel mogelijk worden gebruikt. Het liefst zijn ze achter de meter gekoppeld aan het gebruik van het bedrijf of aan laadpalen, zodat ze niet het net op hoeven. Daar ligt de primaire focus. Soms speelt de draagkracht van het dak een rol of de splitsing tussen eigenaar en gebruiker. Ook daar zijn slimme oplossingen voor nodig, maar congestie is het grootste probleem.
Mevrouw Oudejans vroeg of studenten in hun stages kunnen bijdrage aan de energieopdracht. Dat is zeker het geval. Het kan altijd meer, maar er is al een goed netwerk. Het gebeurt. Opleidingen weten de weg te vinden naar bedrijven en andere organisaties. Bij de gemeente zijn ook studenten actief.

De **voorzitter** constateert dat de heer Zwanenberg en mevrouw Minnaert de vergadering verlaten en dat geen van de aanwezigen een aanvullende vraag heeft voor mevrouw Oosters.

De heer **Van Straalen** had gevraagd naar de doelstelling om 3.000 tot 5.000 woningen te isoleren. In de jaarstukken staat dat dit lastig te controleren is, omdat men niet achter de voordeur kan kijken. Kan de wethouder wel iets zeggen over de voortgang daarvan?

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat in de voortgangsrapportage gerapporteerd wordt hoeveel maatregelen elk jaar genomen worden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) had gevraagd hoe het kan dat het stimuleren van collectieve initiatieven en de trajectbegeleiding achterblijft.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het lastig is om in te schatten hoeveel vraag er is naar collectieve initiatieven. De vraag is overschat. Er zijn initiatieven die op de rand van het initiatievenfonds zitten. Een aantal dat net niet voldeed aan de voorwaarden kon geholpen worden met het initiatievenfonds. Die vind je hier dus niet terug. De derde reden is dat de gemeente soms in staat is om de initiatieven te helpen door ze te begeleiden. Dan hebben ze dus geen subsidie nodig. De gemeente kan initiatieven vaak dus wel helpen, maar dat gaat niet altijd ten laste van deze regeling. Bij trajectbegeleiding is de gemeente afhankelijk van welke partijen geholpen willen worden. Bij vve's is vaak een lange aanloop nodig voor een vve zich zodanig heeft georganiseerd dat ze een aanvraag kan doen. De gemeente heeft de begeleiding van vve's intensiever gemaakt. Er is begonnen met de kleinere vve's en nu worden ook de grotere geholpen. Voor andere vormen van trajectbegeleiding, bijvoorbeeld bij individuele woningen, is de gemeente afhankelijk van hoeveel mensen er bij haar aankloppen. De animo is minder geworden door de minder hoge energieprijzen. Het college wil mensen intensiever en proactief opzoeken en intensiever communiceren om mensen bekend te maken met het aanbod.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt of de wethouder dit kan ombuigen naar een toezegging.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het college dit gaat doen. Ze denkt dat ze een plek kan vinden om de impuls in het besparingsprogramma die het college wil doen op papier te zetten. Dit kan in Q4.

De **voorzitter** constateert dat er geen niet-beantwoorde vragen meer zijn en geeft de leden de gelegenheid tot een tweede termijn.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) is blij dat de wethouder de vraag over de koelkasten oppakt. Ze vraagt of de wethouder kan toezeggen dat nog deze zomer te doen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) wil dit niet te zwaar maken. Als ze kan uitvinden waar dit signaal vandaan komt, zal het college dat uiteraard nog voor het reces opvolgen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) hoorde dat de regeling voor de woningcorporaties niet helemaal aansluit op hun systematiek. Tegelijkertijd is er in Overvecht-Zuid behoefte aan wat extra financiële middelen bij de verduurzaming van sociale huurwoningen. Is er een mogelijkheid om te onderzoeken of het geld van die subsidieregeling daarvoor ingezet kan worden? Mevrouw Zwinkels heeft hierover onlangs ook schriftelijke vragen gesteld.

Wethouder **Van Hooijdonk** kan niet beoordelen of de behoefte daar aansluit op de regeling, dus ze vindt het moeilijk om deze vraag nu te beantwoorden. Ze zal in het derde kwartaal nog ophelderen hoe dit technisch zit. Het probleem is niet zozeer dat de regeling niet aansluit op de systematiek, maar corporaties moeten extra dingen gaan doen en dat is lastig omdat ze ver vooruit plannen.

De **voorzitter** vraagt of de leden onderwerpen tijdens de raadsbehandeling aan de orde willen stellen. Hij constateert dat ze hier nog niks over kunnen zeggen. Het raadsvoorstel wordt als B-punt doorgeleid naar de raadsvergadering van 11 juli.

4. Toezeggingen

Toezeggingen wethouder Van Hooijdonk
- in Q3 2024 Raadsbrief over mogelijkheden om subsidies verduurzaming corporatiewoningen te laten landen in lopende renovatieprojecten woningbouwcorporaties (zoals in Kanaleneiland-Zuid).
- in Q4 2024 Raadsbrief over de ondersteunende maatregelen uit het uitvoeringsprogramma besparen gebouwde omgeving, waaronder die t.b.v. collectieve initiatieven en trajectbegeleiding.

Toezegging wethouder De Vries:
- Q4 2024 Raadsbrief over de 1e resultaten van de pilot met de CO2-methodiek voor verduurzaming Vastgoed